

ва Евангелие започва истинската история на циганската книжнина в България, а, както те уверяват, и в Европа, и в света.

В процеса на моите изследвания не можах да събера категорични факти, които да дават основания тази версия да се приеме или да се отхвърли. Нейното присъствие в спомените на някои ромски среди обаче следва да бъде повод за други изследвания, които вероятно трябва да се поемат и осъществят от циганолози лингвисти. При такова неизяснено положение на нещата по-разумно е засега да се защитава като достоверна тезата на К. Костов, - още повече, че той е всепризнат специалист по ромските говори и сред самите роми.

Не това обаче е най-важното в дадения случай. Наличието или отсъствието на писменост на даден език решава въпроса за неговата развитост или неразвитост само в максимално общ план. Взети сами по себе си обаче безписмените езици също имат своя определеност по степен на развитост. Тоест, те също могат да се класифицират на "слабо", "средно" и "силно" развити. Ако се приеме подобна класификация, тогава циганският език едва ли може да се постави в групата на силно развитите безписмени езици.

Разбира се, тази констатация не бива да се интерпретира като вменяване на субективна вина на циганите, тъй като тя е продукт на обективно стекли се общественно-исторически условия и обстоятелства. Когато се проследява историята на безписмените и писмените култури, както и взаимоотношенията между тях, неизбежно се стига до извода, че писмените култури традиционно се появяват в ония географско-исторически региони, където функционира социален динамизъм, смесване и дори сблъсък между различни културно-семиотични структури, по силата на което ако дадена народност не успее да си създаде своя писмена култура обрича своята държавност на изчезване. И обратното. Дописмените езикови култури могат да съхраняват устойчивост и дори да достигнат високи показатели на развитие само ако съществуват в географско-исторически региони, характерни с устойчивост, намиращи се дълго време в изолация от контакт и сблъсъци с други културно-семиотични пластове, особено